

INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOLOGIA VALENCIANA

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

**Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al
context valencià**

**Guia docent de l'assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i
tradicional i cultura de masses***

Professora: Anna Esteve Guillén

1. Dades inicials d'identificació

Nom de l'assignatura:	<i>Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses</i>
Caràcter:	Assignatura obligatòria
Màster:	Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacionjs al context valencià
Bloc troncal (primer any) o mòdul d'especialització (segon any):	Bloc troncal (primer any)
Institució:	Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Professor responsable i institució:	Anna Esteve Guillén, Departament de Filologia, Facultat de Filosofia i Lletres, Universitat d'Alacant, Campus de Sant Vicent del Raspeig, s/n - 03690 Sant Vicent del Raspeig - Alacant - Tel. 96 590 34 10, Alacant; tel. 965 90 34 00; a.e. anna.esteve@ua.es

2. Introducció a l'assignatura

Nom de l'assignatura:	<i>Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses</i>
Caràcter:	Assignatura obligatòria
Bloc:	Troncal (primer curs)
Professor responsable:	Anna Esteve Guillén

Des d'un enfocament de reflexió i debat a l'entorn del fenomen cultural, l'assignatura *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses* es programa dins el bloc troncal del Màster d'Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al context valencià. A partir d'unes nocions teòriques bàsiques sobre la complexitat del concepte de cultura, l'assignatura es concentra en dos camps fonamentals: a) la dimensió de la cultura popular i l'etnopoètica, i b) el procés de d'aquesta cultura tradicional a la cultura de masses i de la globalització digital.

3. Volum de treball

Assignatura: 2 crèdits	
Assistència a classes teòriques	7
Assistència a classes pràctiques	6
Preparació classes teòriques	7
Preparació classes pràctiques	10
Preparació treballs classes teòriques	4
Preparació treballs classes pràctiques	6
Realització d'exàmens	2
Preparació d'exàmens	2

Assistència a tutories	3
Assistència a seminaris i activitats	3
TOTAL VOLUM DE TREBALL	50

4. Objectius generals

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses*

- 1) Afavorir la comprensió de la dinàmica que regeix el fenomen cultural, en general, i de la nova conjuntura que planteja el transvasament de cultures, producte de la nova era digital.
- 2) Tenir un coneixement general de les manifestacions etnopoètiques de la literatura catalana, especialment de transmissió oral.
- 3) Conscienciar sobre les alternatives que presenta l'actual panorama mundial en el joc concret de cultures/lengües dominants/submergides.
- 4) Dissenyar projectes de recerca empírica dels fenòmens de contacte intercultural, preferentment dins en el context social valencià, amb mètodes descriptius i analítics diversos.

5. Continguts

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses*

Continguts descriptius, explicatius i argumentatius al voltant de fenòmens com els següents:

- La cultura tradicional i popular. Introducció a l'etnopoètica
- Els reptes de la cultura popular davant la cultura de masses
- La creació i difusió de l'imaginari nacional en la nova era digital
- La diversitat cultural i la seua manifestació lingüística i literària

6. Destreses

--

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses*

Les destreses que pretenem aconseguir són:

- a) Saber integrar els coneixements etnolingüístics i etnopoètics en un esquema conceptual més ampli, que connecte el saber lingüístic amb la reflexió sobre l'alteritat i al diàleg intercultural, i que amplie la capacitat d'ajustar-se a contextos multilingües, sobretot en situacions professionals.
- b) Reflexionar críticament sobre les manifestacions actuals de la literatura popular.
- c) Resoldre les dificultats sorgides del contrast intercultural.
- d) Aplicar les categories analítiques de l'etnolingüística en contextos professionals de mediació intercultural, en particular en el disseny de programes de desenvolupament i integració de minories ètniques, grups culturals o col·lectius marginals.
- e) Poder exercir un lideratge eficaç en contextos professionals multilingües, substituint l'esquema vertical de valoració absoluta d'una llengua o d'una cultura per un esquema horitzontal d'anàlisi pragmàtica de les diferències i de cooperació integrada de tots els parlants.
- f) Conèixer i saber utilitzar els recursos de la reelaboració didàctica i divulgativa de textos etnopoètics.

7. Actituds i habilitats socials

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses*

Les actituds i habilitats socials que es potenciaran en aquesta assignatura són:

- a) Reforçament de l'autoestima personal i col·lectiva, a partir del coneixement científic dels fonaments lingüísticoculturals que regulen la conformació de l'individu i del grup en tots els nivells de la vida en societat.

- b) Aprofundiment en els valors ètics i culturals del respecte, la tolerància i la reivindicació de l'alteritat com a garantia de supervivència, i fins i tot enriquiment, del grup cultural propi i com a defensa intrínseca de la diversitat humana quant a llengües i cultures.
- c) Fomentar el coneixement de la cultura popular de l'entorn més pròxim a l'alumnat.
- d) Exercitació de la competència lingüística oral i escrita de nivell superior en la composició
1. de textos descriptius i explicatius que postren de manera objectiva la diversitat cultural, sobretot en l'àmbit social valencià; i
  2. de textos argumentatius que mantinguen una posició crítica a favor d'iniciatives polítiques i socials de diàleg intercultural i en contra de les actituds xenòfobes, racistes i discriminatòries.

8. Temari

Assignatura: Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses		
	Tema	Hores presencials
1.	CULTURA POPULAR I TRADICIONAL 1.1. Conceptes bàsics: cultura, llenguatge i comunicació. 1.2. Breu introducció a l'etnopoètica 1.3. El paper de l'etnopoètica a l'escola: funció crítica i educativa 1.4. La funció de la llengua catalana com a factor identitari	7
2.	CULTURA DE MASSES I GLOBALITZACIÓ 2.1. La penetració de la tecnologia en l'àmbit de la cultura: de la paraula oral a la imatge. 2.2. L'exportació de l'imaginari nacional: de La Nova Cançó a <i>L'alqueria blanca</i> . 2.3. Cultura popular i cultura de masses. L'homogeneïtzació i la distinció de les identitats a través de la cultura de masses.	6

2.4. Els reptes del multiculturalisme: una alternativa a la “cultura nacional”?	
---	--

9. Bibliografia i altres recursos

Bibliografia bàsica

- Anthropos*, 166/167 (1995) [Literatura Popular. Conceptos, argumentos y temas].
- BUSQUET, Jordi (2006), *La cultura*, Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- _____ (2005), *Els escenaris de la cultura*, Barcelona: Trípodos.
- CASTELLS, Manuel (1998), *La era de la informació*, v. 2: *El poder de la identitat*. Madrid: Alianza Editorial.
- ECO, U. *Apocalípticos e integrados*. Barcelona: Lumen, 1988.
- LLOPART, Dolors; PRAT, Joan; PRATS, Llorenç (ed.) (1985), *La cultura popular a debat*. Barcelona: Edirorial Alta Fulla.
- ORIOI, Carme (2002), *Introducció a l'etnopoètica: teoria i formes del folklore en la cultura catalana*. Valls: Cossetània.

Bibliografia complementària

- ALBERO, Jaume, *La fantasia infantil i Walt Disney*, Lleida, Pagès Editors, 2004.
- ADELL, Joan-Elies (1997), *Música i simulacre a l'era digital (L'imaginari social en la cultura de masses)*, Lleida, Pagès Editors.
- CIRICI, Enric (2002), *Cançons per a un temps de silenci*, Rúbrica.
- FUSTER, Joan (1972), *Babels i Babilònies*. Palma de Mallorca. Editorial Moll.
- GÀMEZ, Carles (2009), *Al vent. Crònica d'una nova cançó*, València: Universitat de València.
- GENERALITAT DE CATALUNYA (2005), *Llengua i ús*, núm. 34 (especial de Llengua i Immigració).
- LLUCH, Gemma (1998): *El lector model en la narrativa per a infants i joves*, Barcelona - Castelló- València, Universitat Autònoma de Barcelona - Universitat Jaume I - Universitat de València, 1998.
- LLUCH, Gemma (ed.) & altres, *De la narrativa oral a la literatura per a infants. La invenció d'una tradició literària*. Alzira, Bromera, 2000.
- MESEGUER, Lluís (1991), *La crítica referencial*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.
- MORANT, Ricard & Miquel PEÑARROYA (1995), *Llenguatge i cultura. Per a una ecologia lingüística*. València: Universitat de València.
- MULET, Bartomeu i Aina Maria Munar (2001): “La «globalització» cultural. Una perspectiva des de la sociologia de la cultura del món de la infància i la primera adolescència”, *Taula*, 35-36, p. 93-103

Recursos electrònics

<http://www.etnocat.org>

http://www.sre.urv.cat/rondcat/projete_rondalles.php?lang=cat

<http://www.educaweb.com/esp/servicios/monografico/multiculturalidad/multiculturalidad.htm>

<http://www.educaweb.com/esp/servicios/monografico/multiculturalidad/opinion4.asp>

10. Coneixements previs

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses*

- Coneixement del català formal, oral i escrit.

11. Metodologia

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses*

L'assignatura serà impartida mitjançant una metodologia activa, alternant les exposicions del professor amb la participació dels estudiants en el debat sobre els temes objecte d'estudi i en l'anàlisi pràctica de supòsits concrets.

Les 7 hores de **classe teòrica** es distribuïran en:

- presentació de bibliografia i conceptes fonamentals,
- debat en grup dels materials treballats prèviament pels estudiants a partir de propostes del professor o d'iniciatives d'aquells.

Les 6 hores de **classe pràctica** seran dedicades a:

- anàlisi de textos publicats
- elaboració de materials pels alumnes

Les hores de **tutories individuals** es faran preferentment per correu electrònic i serviran per a guiar la preparació de classes teòriques i pràctiques.

Per al **seguiment de les classes** caldrà l'accés a la xarxa i a la pàgina de l'assignatura on l'estudiant trobarà els materials necessaris. Per a l'avaluació caldrà el seguiment de les classes de manera presencial o virtual.

Les 3 hores d'**activitats complementàries** implicaran la participació obligatòria en activitats vinculades amb aquesta matèria i amb altres de connexes. Aquestes activitats seran indicades oportunament.

12. Avaluació de l'aprenentatge

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional i cultura de masses*

L'avaluació es farà per mitjà d'un treball de bloc (Lingüística Cultural) que es coordinarà dins l'assignatura de *Pragmàtica Intercultural*. Per a informació sobre temes, objectius i característiques formals del treball de bloc, consulteu la guia docent d'aquesta assignatura o poseu-vos en contacte amb el seu responsable docent (miquel.nicolas@uv.es).